

Proč už nepíšu

litterate.cz/proc-uz-nepisu

Godot

30 listopadu, 2022

Třeba to máte jinak, ale mně se honí hlavou všelijaké myšlenky. Ovšem v podobě neuspořádaného chomáče někdy si navzájem odporujících elektrických impulsů – nic lepšího to není.

Aby myšlenka měla nějaký smysl, musí dostat podobu slov, uspořádaných do vět. Podmět, přísudek a tak dál – proto nás příroda (někdo říká bůh, čerti vědí jak to bylo) obdařila darem řeči. Homo sapiens (že prý ještě jednou sapiens – no nevím, nevím...) se už sám naučil myšlenky zachovávat v psané podobě – ano, je to lepší, než jen vyslovit. Potom věty skládat do odstavců a tak dál. Že to dá nějaký smysl lze doufat, ale jistota není.

Myslím, že zapsaná myšlenka má skutečný smysl tehdy (a jen tehdy), pokud ji pochopí i jiná osoba, než její autor. Souhlas s ní potřebný není, ale pochopení ano. Jistě, je možno si zaznamenávat myšlenky „na věčné časy“ jen pro sebe, ale to mi trochu zavání onanií nebo tak něčím podobným.

Už se to zamotává.

Jenže na jednoduché a jasné vyjádření typu třeba „stůl“ se hned nabaluje potřeba sdělit, že je dřevěný, má čtyři nohy a hnědou barvu. Pak autor pocítí nutkání vysvětlit, jak se stůl vyrobil, resp. kdo ho vyrobil, ale také kdo všechno už u něj seděl a co se mu u něj přihodilo. A proč se to přihodilo, případně co se nepřihodilo, ale přihodit mohlo. Od toho je už jen krůček k úvahám, co bude se stolem dál, je-li u něj dost židlí....

Sdělení bobtná úměrně tomu, kolik informací o stolu autor má a nakolik podléhá dojmu, že sdělení o stolu musí být komplexní a se všemi souvislostmi, které se ho týkají. K tomu jistě patří i poznatky o místnosti, kde se stůl nachází, případně o celé budově atd..... až do úplného unavení případného čtenáře.

To je problém nás starších lidí. Ledacos známe, ledacos jsme zažili, a dokonce si (stále ještě) i ledacos pamatujeme. Je to ovšem ten chumel elektrických impulsů, o kterém byla řeč na začátku. A tak naše původní myšlenka/sdělení, převedená do slov a odstavců, narůstá o souvislosti, které pociťujeme za nutné k němu přidat, protože chceme čtenáři poskytnout informaci komplexní a zdůvodnit, proč se myšlenkou/sdělením vůbec zabýváme a proč si myslíme to, co si myslíme, a proč už dopředu nesouhlasíme se sdělením odchylným či dokonce opačným.

Protože jsme (někteří) sečtělí, rádi předložíme případnému čtenáři citace důstojných a důvěryhodných (jak pro koho) autorů, kteří už podobnou myšlenku sdělovali, případně i s jejich životopisem (módně „CV“). Aby toho nebylo málo, přidáme rádi i zkušenosti z vlastního života, případně života osob ze svého okolí.

Snažíme se ten chumel ve vlastní hlavě uspořádat, ale je už příliš obsáhlý a při jeho rozmotávání se do něj paradoxně stále více zamotáváme. Chceme druhým něco sdělit tak, aby to dávalo smysl,

ale uváděním stále dalších a dalších souvislostí k tématu (a že jich je!) se naopak původní smysl postupně propadá pod vrstvu sdělení dalších.

Uznejte sami – kdo by to pak četl? A dává smysl něco takového vůbec číst?